

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Vidéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

LÁSZLO JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

TOLLHEGYEN.

— december 14.

(Az első hó.) Megérkezett a várvárt vendég, szép fehér hó borítja a földet. Nagy örömről telik a tél eme belépő köpenykéjében, ámbar van okunk elborulni a felett, hogy ez a ragyogó fehérség nem sokára sárrá válik, nem sokára megint elolvad. Jön a kikelet, akkor pedig kérdezzük a költővel, hogy —

„Éz hol van a tavalyi hó?”

Valóban vége lesz egykor mindennek a földön, akár szép, akár rut, akár jó, akár rossz, akár igazság, akár pedig hazugság. — Mint a frissen esett hó, úgy elmúlik a nemzetünkre nehezedeő balszerencse is. A zsarnokság darabontjai eltakarodnak, s azt kérdezzük nem sokára, hogy „hol van a tavalyi hó?”

(Gapon) Tisztelt liga! Tessék elolvasni eme sorokat: „A nép által alkalmazott erőszak egész fölösleges módon bénítja meg a forradalmat, elkerülhetlenül teremti meg továbbá a borzasztó visszahatást, amely késleltetheti a szabadság diadalát. A nyolc órai munkaidő még nem következett el. Oroszország erre nincs eléggé előkészítve. A nyolc órai munkaidő tönkre tenné iparunkat s egyúttal borzasztó inséget vonna maga után.” Tessék e szavakat elolvasni, tisztelt liga, mert a kitől származnak, az nem más, mint

Gapon, az orosz forradalom lelke és élő szelleme. Az oktalan erőszakot elítéli, mert abban az orosz Kristóffyismus — a reakció hasznát látja és leinti a munkásnép elbolondítását. Nemzeti hős, szabadság apostola, nem pedig nemzetközi népbolondító. Kimeri magát — szanatóriumra megéretten — Gaponnak nevezni a „magyar” liga alakjai közül?

(Oláh lázongások.) Bécs érdekében lázítják az oláhokat. Ugylátszik, elfeledték, hogy nem csak Szent Pál hagyta faképnél az oláhokat, hanem 1848 után... Bécs városa is. Erre mondhatnók el aztán, hogy „eine mintye!”

Kiviteli piacot a gazdáknak.

— Két közlemény. —

-- dec. 14.

(I.) Az 1904. évi költségvetés kapcsán a törvényhozás elé terjesztett iparfejlesztési emlékiratban az akkori kormány már jelezte, hogy külön foglalkozik a kivitel szervezésének, a közgazdaságra nézve nagyfontosságú kérdésével mely ügyben részletes emlékirat kiadását helyezte kilátásba. Alig néhány nappal ezelőtt a kereskedelmi miniszter nyilvánosságra hozta az állandó ipartanács módosításával ellátott — ezen nagyszabású munkát, amely hivatva lesz arra, hogy a magyarországi kivitt szabályozza s új kiviteli piacok létesítését elősegítse.

Hogy a magyar gazdasági és ipari cikkek elhelyezése a külföldi piacokon ez ideig nem volt kellő eredménnyel keresztülvihető, azt annak lehet legfőképpen tulajdonítani, hogy a magyar közönség nem volt eléggé felvilágosítva, hogy melyik piacon mit lehet leginkább elhelyezni? És ha már kiviteli ügyletekbe bocsátkoztak is, nem volt eddig olyan intézményünk, amelyik a kellő felvilágosításokat megadta volna. Az utóbbi években azután létesítették a kereskedelmi és gazdasági szaktudósítói intézményt, valamint megbízták a konzulátusokat, hogy a tudakozódásokra lelkiismeretesen válaszoljanak és hogy egy a gazdáinkat, valamint a kereskedőinket informálják és nekik felvilágosítást adjanak, hogy kivel lehet összeköttetésbe lépni, és milyen cikk nyerhet leginkább elhelyezést működésük területén belül.

Ezen nagyfontosságú és nagyhorderejű intézkedésekkel eljutottunk odáig, hogy a kivitelre szánt gazdasági ipari különösen házi ipari cikkeink sokkal nagyobb mértékben özönlöttek a külföld piacaira, mint azelőtt és hogy a külföldi piacok fogyasztó közönsége meggyőződve a kapott áruk jóságáról, és hasznavehetőségéről, fokónként emelkedett kivitelünk nagysága úgy mennyiség, mint érték dolgában.

És mégis, dacára mindennek, a ki-

Vihar előtt.

Az ég alján köröskörül
Tornyosulnak a fellegek.
Villám cikáz, menydörg az ég,
Wiszhangjától a föld remeg.
Vihar jön! már fú a szele
S nyomában felsir a határ.
Egetverő porfellegen
Rikoltoz a halálmadár.
Van e jós, ki megmondaná,
Mit hozz reánk a zord idő?
Reánk az ujjászületés...
Vagy az ítélet napja jó?
Arora borul a kis hitü,
Menhelyet keres a gyáva.
— Homlokát redőkbe vonva —
Csak a magyar marad állva.
Mint szikla, rendületlenül,
Áll a viharedzett magyar
S a bátrak hangján így beszél:
Jöjjön hát, mé jönni akar!!

— Az ég alján körös körül
Tornyosulnak a fellegek,
Tornyosulnak s nemsokára
Összezsapnak fejünk felett.

B. Bihari Sándor.

Oletány ur.

Nagyszámú ösmerőseim közt van egy, aki bolondul a zenéért.

Magam is szeretem a zenét, sőt mondhatnám rabja vagyok, mert mihelyt valami andalgó melódia üti meg a fülemet, mindennapi gondjaim eloszlanak s én kéjgyönyörben ringatózom. Könnyen érthető ebből, hogy szeretem az olyan emberek társaságát, akik értenek a zenéhez.

„A zene sejteni engedi az emberrel az ég kék végtelenjén túl levő álmvilágot, a zene az emberi lélek kottára szedett sejtelmé, a zene az Isten képmására teremtett ember gyönyör vagy keservteljes kedélyének zengő megnyilatkozása.”

Ezen bombasztikus szavakat gondoltam egy délután az Andrássy uton, midőn egy ösmerősem Oletány urnak bemutatott.

Alig tettünk öt hat lépést Oletány ur így szólt hozzám:

— Uraságod bizonyára zenész.
— Nem vagyok az a szó szoros értelmében, de értek a zenéhez.
— No hisz én is úgy gondoltam.
— És honnan gondolta, ha szabad kérdezem?

— A szemöldökei össze vannak nőve, a maxilla superior kifelé áll a Camper féle szögnek megvan a muzsikális elváltozása, minek következtében az Eustach-féle csatorna megnövekedett és akusztikája megnagyobbodik. Tyűh gondoltam, ez egy zenei Lavater, ezzel nem lesz jó kikezdeni. Egész lesajnálva

éreztem magam. Azt hittem, hogy értek valamit a muzsikához és ez az ember olyankat is tud, amiről nekem fogalmam se volt. Mindazonáltal örültem is a társaságnak, legalább összekerültem egy vérbeli muzsikussal.

Az nap együtt sétáltunk a Váci-körutól az Andrássy ut végére az oszlopon álló hölgyig (aki egy nagy villát visel a vállán). Többször tettük meg ezt az utat oda és vissza, közben örült száguldozásokat végezve a zene birodalmában. Bellinitől Dankó Pistáig minden zenészt megbecsültünk vagy le-sajnáltunk. Én csak a műkedvelő részével szóltam közbe egyszer-egyszer egy „ugyan”-t vagy „természetes”-t, míg Oletány ur hallatlan fölényvel boncolgatta a zene apostolait.

Fülemben egész zenekar zugott mikor hazatértem. Még álmomban is zenével foglalkoztam. Az összes zeneköltőket szédületes gyorsasággal láttam forogni sirjaikban. Szárnyas nagybölgők, szalio oboák és görgő timpanik mozogtak össze vissza a sírok felett, miközben mindenik a maga hangján részen mormogott. Bizonyára az új mesterek ellen tüntettek. És a sírokon túl dicsfénytől övezve állott Oletány barátom összefonott karkokkal mint egy Napoleon.

Másnap értesítettek, hogyha még egyszer olyan bölgözést, gondolkázást és faggotozást viszek véghez az orommal, felmondják a lakást.

Azontul gyakran találkoztam Oletány-nal, aki a Wagner kultuszt igyekezett ben-

viteli cikkeink, melyek pedig nagy keresletnek örvendenek, különösen a német piacon, nem kaphatók olyan mértékben, mint a keresletnek megfelelően.

Ennek okát abban látom, hogy nincs alkalmas vállalkozó szellemű egyén, aki ilyen nagyszabású és biztos sikert ígérő vállalatba belemerne. Az a néhány egyén, aki magyar áruk eladásával foglalkozik olyan gyenge anyagi alapra építette vállalatát, hogy inkább tűnődnek, mint kereskedőnek tekintetik, s nincsenek kellő bizalommal iránta a fogyasztók. — Bajorország területén például, amelyik leginkább alkalmas ilyen üzleti vállalatok létesítésére, — már közelségénél fogva is — egyetlen nagyszabású vállalat nincsen, pedig München, Nürnberg, Regensburg, Augsburg, Rosenheim, Landshut, Ingolstadt és a többi nagyobb bajor városok lakossága, mind elsőrangú fogyasztója lenne a magyar áruknak.

▲ politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, dec. 14.

Politikai körökben sokat beszélnek mostanában Lukács László békeakciójáról. Az a hír járja, hogy Fejérváry Géza báró örömmel elhagyná helyét, mihelyest a volt pénzügyminiszter valami reális alapot találna a kibontakozásra. — Koalíciós körökben ugye vélekednek Lukács László kísérleteiről, hogy azok esetleg sikerülhetnek, ami pedig baj volna, mert Lukács László sikere egy jelentőségű azzal, hogy 1906. március hó 1 én életbe kell lépniök a külföldi államokkal kötött kereskedelmi szerződéseknak. — Ha pedig ez megtörténne, akkor teljesen kizártnak tekinthető, hogy az 1899. XXX. t. c. minden rendelkezése dacára az önálló vámterületet 1917 előtt megalkotni lehessen.

nem meghonosítani. Szükségtelen talán mondani, hogy két nap alatt olyan wagnerista lett belőlem, hogy megfojtottam volna azt, aki Wagnerről nem az elragadtatás hangján nyilatkozik. Azonfelül átadtam magamat egészen a zenének. Oletány biztatott, hogy van rá némi tehetségem s rövid 10 év alatt talán annyira is vihetem, mint ő.

Fokozott igyekezetem azt eredményezte, hogy embertársaim bolondnak tartottak. Nem tehettem róla, de folyton azon igyekeztem, hogy az egész zenekar együttesét dudoljam. Ez aztán olyan furcsa hangokat eredményezett, hogy ismerőseim részben nevettek rajtam, részben aggódtak miattam.

Nem tudom előfordul-e zenei tehetség az orvosi kóriszmében, de annyi bizonyos, hogy én delirium musicale-ban szenvedtem. Szerettem volna már szabadulni egy időre a hang zsarnokától, de naponként elcsipett és mindig tudott mondani valami zenei újdonságot, hogy Arnoldson Siegfried a múlt évben a helyet szándékosan geszt énekelt a „Habanerá”-ban, hogy a közepes nagyságú birkának beléből hány E hur telik ki, hogy ha egy obrista hamisan játszik azt bugó sipistának hívják, hogy a prágai opera zenekara egy fálhanggal lejebb van, mint a szentpétervári.

Annyi bizonyos, hogy a prágai opera zenekarán kívül csak én voltam jobban lehangolva. Ha van művészet, amit hamar meglehet unni, úgy a zene az, jóllehet rövid ideig formális élvezetet szerez. Így voltam én is.

A rettenetes sok kontrapont, össz és

(Kossuth a békeakcióról.)

Kossuth Ferenc, akinek Lukács akciójáról tudomása van, ezeket mondotta:

— Lukács László csakugyan mindent megkísérel, hogy véget vessen az elmégre sedett helyzetnek és megcsinálja a kibontakozást. — Tárgyalásainak eddigelé nincsen eredménye. De ha volna is, ez egyelőre nem sokat jelentene, mert Lukács László csupán saját kezdeményezéséből és minden felsőbb autorizáció nélkül tárgyal és tanácskozik. — Egyébként mihiyet lesz valami eredmény, tisztánt közlöm azt a koalíció vezéreivel.

Nagyon természetes, bár erre nézve nem nyilatkozott a koalíció vezére, hogy Lukács békeakciója csak a felirat alapján és szellemében lenne elfogadható a nemzet által.

(Pestvármegyei házán.)

Pestvármegyei házán ma különösebb esemény nem történt. Annyit azonban minden cáfolattal szemben megirhatunk, hogy Beniczky Lajos alispán, a legközelebbi napokban visszatér és átveszi hivatalát. Ezzel egy csapásra megváltozik a helyzet a megyeházán.

(Főispáni kinevezések.)

Hír szerint legközelebb több főispáni kinevezés lesz a hivatalos közlönyben. — Tolnavármegye főispánjának állítólag Daróczy Aladár képviselő van kiszemelve.

(A katonák karácsonya.)

A Magyar Távirati Iroda jelenti Bécsből: Hivatalos helyről nyert értesülésünk szerint alaptalan egy mai bécsi lapnak az a híre, hogy a hadügyminiszter az összes magyarországi hadtestekhez rendeletet intézett, a melyben utasítja őket, hogy a katonák karácsonyi szabadságolását a legszűkebbre korlátozzák és a tiszteknek is csak is főtétel nélkül szükséges esetben adjanak karácsonyi szabadságot. Ilyen vagy hasonló intézkedés egyáltalában nem történt.

(Békésvármegyei közgyűlése.)

Békésvármegye ma tartott közgyűlésén

Wenckheim Dénes gróf javaslatát tárgyalták, a mely a következőképen hangzik: „Mondja ki a bizottság, hogy dr. Krosmarik Jánosnak a nemzet bizalmát nem bíró kormány által, tehát a törvénnyel egyenlő alkotmányos szabályok megsértésével történt főispáni kinevezését törvénytelennek tartja és arról tudomást nem vesz; tőle az esküt ki nem veszi és az e célból esetleg összehívandó törvényhatósági gyűlésen részt nem vesz. A vármegye tulajdonát képező főispáni lakást és hivatalos helyiségeket rendelkezésére nem bocsátja, ezek kulcsát át nem adja. Elvárja a bizottság a vármegye hazafias tisztviselői karától, hogy mindenben alkalmazkodni fog ezen határozat szelleméhez és a törvénytelen főispánt fogadni nem fogja és a rendelkezéseit nem teljesíti. Felkéri a bizottság az összes törvényhatósági bizottsági tagokat, hogy határozatához névalírással hozzájárulni és ahhoz alkalmazkodni sziveskedjenek.

A határozatot Dániel Sándor főjegyző terjesztette elő Fábry Sándor dr. alispán megnyitó beszéde után. Ugyancsak a főjegyző terjesztette elő Pap József pótindítványát, a melyben azt javasolta, hogy gróf Wenckheim indítványát azzal a módosítással fogadják el, hogy a közgyűlés tiltsa meg az alispánnak, hogy installáló közgyűlést hívjon egybe és tiltsa el a tagokat, hogy az esetleg a főispán által összehívandó közgyűlésen megjelenjenek. Körber Tivadar dr. főgimnáziumi igazgató még azt a módosítást ajánlja, hogy miután a vármegye a főispáni lakás tekintetében az állammal szerződésben van, a mennyiben az állam évenként 1200 koronát fizet a főispáni lakáshoz, ezt a pénzt adja vissza a vármegye és az 1200 koronát pótdadó útján pótolja. A főispáni lakást január 1-ére mondják fel és a butorokat más célra használják. A közgyűlés elfogadta a javaslatot a módosításokkal együtt és elhatározta, hogy felirattal él Bihar honvédelmi miniszter azon rendelete ellen, a melyben a főispánt karhatalommal ruhazza föl.

A közgyűlés végül kimondotta azt is,

kor Wagner a Rienzit írta még egészen fiatal volt s nem filozofált a zenével.

— Igazán . . .

— Természetes, de később azután a Wálküroknél s a Siegfriednél megnyilatkozott tehetsége egész nagyszerűségében. Pokoli ötletem támadt, most vagy soha.

— Hallja kedves barátom én azt tartom, hogy Wagner a világ legnagyobb zenei számára.

— Mit mond, mit mond, szólt Oletány közelebb hajolva.

— Azt mondom, hogy Wagner összes művein orgiát ül a hülyeség.

Tudtam, hogy ez a legérzékenyebb oldala.

— Uram Ön meg van bolondulva.

— Nem a, csak hogy egy olyan zenei szédelgőnek mint Wagner nem ülök fel!

— Ajkára ne vegye többet ezt a szent nevet.

— Nem bánom. Aki Wagnert elismeri az maga is bolond — válaszoltam én fellekesülve.

E közben bejött az apám és kérdezte, hogy ki ez az ur.

Ez a nemzetközi zenei hülyék letéteményese.

Oletány nagyot ordított s egy pár pillanat múlva prestissimo futott lefelé a lépcsőn.

Azóta se találkoztam ezzel a modern kigyóidomítóval.

Illés István.

viszhangzat, monduláció annyira megzavarta a fejemet, hogy képtelen voltam gondolkodni. Ettől az emberől meg kell szabadulni, vagy meg kell örülnöm. Öszintén szólva azonban alternatíva között voltam. Nem mondhatom Oletálynak, hogy bele untam a zenébe, mert ezáltal kockáztattam volna előtte jó hírre met. Valami cséhez kellene folyamodnom, de mihez?

Addig töprenkedtem, míg egyszer újra összekerültem Oletány urral. Természetes, hogy rövid öt perc alatt már lóhalálában gázoltunk az operák színes és szintelen skálán föl s alá s hiába volt minden feltevés, hogy nem foglalkozom többé zenével újra nyakig ültem az akusztikában.

A dolog terhes volta elérte tetőpontját. Mikor haza értem apámat találtam lakásomon legnagyobb meglepetésemre, igen szigorú arccal.

Fiam — szólt — rossz hírek keringenek felőled. Nem tudom beteg vagy-e vagy nem, de a háziasszonyod azt írta, hogy egész nap bömbölsz.

— Mta, mta, mtata — há!

— Mit mondasz?

— Halláió, hohuhó trranun.

— Szegény fiam te beteg vagy, feküdj le, majd elküldök Schwarzerért.

— Ritatata, ritatata, rita-rita hó.

Az öreg elszaladt és én füztem tovább zenei reflexióimat. Javában durrogtam, trilláztam és bombardóztam, mikor az ajtó nyílt és Oletány ur lépett be.

— El is felejtettem mondani, hogy mi-

okozta vigyázatlan hajtásával, aki ellen a hatóság az eljárást megindította.

— **Iparosok felolvasó ülése.** Valamint az első és a második úgy a harmadik felolvasó üléseket is élénk érdeklődés mellett tartották meg tegnap este az iparosok. Az „Iparos kör“ disztermében szép számú hallgatóság kísérte nagy figyelemmel Horváth Gusztáv órák mester az „önálló vámterület“ről és Dávidházy Kálmánnak az ipari fejlődésről szóló mélyreható fejtegetéseit. Az ülés eltartott este 6 órától 8-ig.

— **A kirekesztett főispán.** Szeged város törvényhatósági bizottsága védekezni kívánt a kísérő főispánkérdés esélyei ellen már jó előre. Ugyanezért kimondotta, hogy a székhelyen a főispán számára fenntartott hivatal, mely Kállay Albert távozása óta kong az ürességtől az iparhatóságnak adja át. A törvényhatóság határozatához képest meg is történt a főispáni hivatalnak az iparhatóság részéről való birtokba vétele. — A szegedi városházán tehát már *nincs főispáni hivatalhelyiség.* Ha majd a darabont-kormány kirendeltjét kinevezik és az illető Szegedre jön: bolyonghat tanácsatlanul a torony alatt, a közigazgatási utvesztőben, ahol nincs számára hely. A közgyűlés dec. 5-én úgy határozott, hogy az iparhatóság áttelepítésének 24 óra alatt meg kell történnie. Ez a — különben nálunk is ajánlatos — intézkedés csak birtokon kívül feleltethető meg. Tegnap aztán csakugyan megtörtént a nevezetes, az emlékeztetés tény: a főispáni hivatalhelyiség a torony alatt megszűnt. A nagy üvegajtón már ott olvasható az új felirat: „*Iparhatóság!*“

— **A kegyesrendi róm. kath. főgimnáziumban a javító és pótló érettségi vizsgálatok f. évi december hó 16-án (írásbeli, kezdete 7. ó.) és 20-án (szóbeli) foglalkoztatni.** — Igazgatóság.

— **Elfogott tolvaj.** Még a nyáron történt, hogy Unger Sámuelé Szent Anna utcai lakoa a baromfi piacon egy kövér libát rabizott Cs. Nagy Zsuzsanna csavargó asszonyra azzal az utasítással, hogy azt vigye haza a lakására. A jeles őszemély azonban nem tett eleget a megbízatásnak, hanem a libával szépen meglépett. Hosszu keresés után most sikerült a rendőrségnek elcsipni az asszonyt, aki hasonló cselekmények miatt egyébként ki van tiltva a városból. Most aztán lecsukták.

— **Karácsonyi és ujévi munkaszünet.** A keresk. miniszter a közönség érdekei szempontjából megengedte, hogy a folyó évi december hó 24-ére és 31-ére eső két vásárnapon az ipari és kereskedelmi árusítás, illetőleg adás-vevés kivételesen d. u. 5 óráig, a borbély és fedrász iparhoz tartozó munka pedig kivételesen az egész napon át végezhető legyen.

— **Kedvezmény a benzinnel dolgozóknak.** A benzinnel dolgozó kisiparosok érdekében — tekintettel a benzin árának emelkedő irányzatára — indokoltnak mutatkozott, hogy az ásvány alapot termelő hazai gyárosokkal a motorikus célra szolgáló adómentes benzin piaci és mérsékelt eladási árának szabályozására megállapodás létesíthessék a kereskedelmi kormány és a termelő gyárosok között. Ennélfogva a kereskedelmi és iparkamarák — közöttük a debreceni is előterjesztést tett a kereskedelmi miniszternek a tárgyalások felvétele céljából. A miniszter engedvén a szakszervezetek indokolt javaslatának, érintkezésbe lépett az illető gyárosokkal. — A hosszas tárgyalás a kis iparosok és ugyancsak a kisgazdák részére kedvező eredménnyel ért véget. A benzin előállításával foglalkozó gyárosok ugyanis 1905. december hó elsejétől kezdődőleg 3 évi joghatállyal aláírtak egy megállapodást, amely szerint az adómentes benzint hat hónapról hat hónapra megállapítandó mérsékelt árért fogják a kisiparosoknak s kisgazdáknak adni. Ez a mérsékelt ár 1905. december 1-től 1906. április végéig illetve

további intézkedésig métermázsaként 16 koronában van megállapítva. A mérsékelt ár göngyölet (vashordó) nélküli értendő, és a — gyárosnak visszaadandó. — Ezen megállapodás kedvezményeihez jogot formálhatnak azon kisiparosok és gazdák, kik adómentes benzin beszerzésre pénzügyigazgatósági engedéllyel bírnak. Ha azon kisiparosok, kik 20 munkásnál kevesebbet foglalkoztatnak vagy munkahelyük 25 lóerőnél kevesebb motorikus (gőzerőt) használnak és azon kis gazdák kik 100 katasztrális holdnál kisebb saját tulajdonukat képezik vagy bérlet birtokon gazdálkodnak. A kisiparosok ily értelemben való igényjogosultságukat az első foku iparhatóság (Debrecenben a rendőrfőkapitányság, városokban a tanács, községekben az ill. főszolgabíró) a gazdák részére községekben az előjáróság, városokban pedig a polgármester állítja ki.

— **Találtatott.** Pokol Harsányi Géza Csapó utca 89. szám alatti lakos tegnap a Varga utcán jártában egy értékes pápaszemet talált, melyet beszolgáltatott a II. kerületi rendőrkapitánysághoz, ahol igazolt tulajdonosa átveheti. — Egy József kir. herceg utca 11. szám alatt lakó katonatiszt jeletette a rendőrségnek, hogy egy sárga színű értékes tacskó faj kutya az utcán melléje csatlakozott, melyet magánál tart. Kéri a tulajdonost, hogy jelentkezék nála a kutyáért, mivel különben a sántérek kezére adja azt.

— **Halálozások.** Az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál legutóbbi kimutatásunk óta a következő halálozások jelentettek be: Nagy Borbála r. k. 17 éves, Csinosó Mihályné ev. ref. 40 éves, Özevgy Kovács Mihályné ev. ref. 56 éves, Váradi József ev. ref. 63 éves.

x **LEPTEK JÓZSEF** fényképezési, festészeti és fényképnagyítási műterem Piac-utca 44. dr. Ujfalu-sy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejárataánál levő szobrában.

x **Papa! Mama! baba! Mentze.**

x **Nincs többé hajhullás.** Kipróbált, legjobb szesz hajhullás ellen az *Iziz* hajszesz. Két-három heti használat után a legerősebb hajhullás tökéletesen megszűnik. — Olcsósága miatt mindenki használhatja. Ára csak egy korona. Kapható használati utasítással Debrecenben *Szilcz Ferenc* gyógyszerárában, Piac-utcán.

x **Británia angol új ezüst disztárgyak ma a legdivatosabbak, mesés nagy választék Mentze áruházában.**

x **Legszebb karácsonyi ajándék.** A m. kir. főposta mellett van *Harth Gusztáv* fényírdája, mely a legmodernebbül van felszerelve s hol a fényképek a legremekőbb kivitelben vannak előállítva. Ki jutányos áron s szép képeket óhaj, bizalommal forduljon a céghez.

x **Iró és dohányzó készletek, gertya és gyújtatók (aufzatzok) disztárlak rendkívül olcsó árak mellett Mentze áruházában.**

x **Kugler cukorkák,** eredeti csomagolásban és áron fél, 1 kilogram fa és selyem dobozokban és csomagokban kaphatók Hegedűs és Sándor cégnél, Debrecen, Kossuth utca 11.

x **Olcsó és szép gyermek játékokat háztartási cikkeket és mű iparúkat Mentze áruházában vásároljon.**

x **A Népegélyző Bank** megnyílt. Heti befizetési könyvecskéi (legkisebb 10 fillér) kiválthatók Piac-utca 42. sz. a. Lamprecht-palota földszint az udvarban.

x **Pénz, szivar és cigaretta tárcák és kézi táskákból gyönyörű ajándékok érkeztek Mentze áruházába.**

x **Kemény János** „Kis-pipa“ vendéglőjében holnap, szombaton este hurka-estély lesz.

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

Merénylő férj.

A tanuk vallomása.

(Esküdtszéki főtárgyalás folytatása.)

— dec. 14.

(Saját tudósítónktól. Ma folytatta az esküdtszéki főtárgyalás Bajusz Bertalan, hitvesgyilkosság kísérletének büntetvével vádolt hajduböszörményi kerékgyártó-mester bünperének tárgyalását. Tegnap 9 órától délig tartott a vádlott kihallgatása délután a feleségét hallgatták ki és csak a késő esti órákban kezdődött meg a nagyszámmal baidézett tanuk vallomása tétele; akik közül először Varga Jánost a vádlott feleségének sógorát hallgatta ki a bíróság.

Varga János vallomása.

Varga János vallomása nem bír különösebb fontossággal. Hogy az öccse, Varga Sándor és Bajusz Bertalan között volt szerelmi viszony, erre nézve nem tud felvilágosítást adni. Találkoztak ugyan nála többször, mert ő Bajuszék szomszédságában lakik és az öccse gyakran ott időzik nála, de nem vett észre semmit, amiből azt sejtethette volna, hogy szerelmi viszony van közöttük. Anyit észrevett hogy mint rokonok nagyon jó szívvél vannak egymáshoz.

Kerékgyártó István vallomása.

Utánna ma reggel Kerékgyártó Istvánt a menyecske nagybátyját hallgatták ki, aki szintén a szomszédságában lakott a gyűlölködő házaspárnak. A tanu bizonyítja, hogy bizony a huga csunya viszálykodásban élt a férjével. A kérdésekre adott feleletek során rátért arra is, hogy mi okozta az egyenetlenkedést a házastársak között. Majd előadta a merénylet napján történeteket. Ugy estefelől egyszerre tövést hallottak és ezt követőleg nagy sikoltozással, magából kikelve rohant át nozzájuk Bajuszné és kétségbeesve s az ijedségtől hebegő hangon beszélt el, hogy az ura agyon akarta löni: rásütötte a revolverét. Erre ő átment Bajusz Bertalanhoz és azt mondta neki:

— Mit akarsz te Berti?

Bajusz fenyegetőzve felelte erre:

— Még ma itt mindenkinek meg kell halni!

Ő aztán látta, hogy nagyon meg van Bajusz vadulva — megragadta, elvette tőle a fegyvert és őt pedig vitte egyenesen a rendőrségre, ahol nyomban letartóztatták.

Apróbb vallomások.

Varga Zsuzsanna azt vallja, hogy április 27-én, amikor ugyanis az eset történt, épen Kiss Gáboréknál a Bajuszné szülőinél tartózkodott Bajusznéval együtt, aki a férje elől néhány órával a történetek előtt haza menekült, mikor Bajusznénak László nevű 12 esztendő öccsét a merénylő férj azzal az üzenettel küldte a feleségéhez, hogy rögtön menjen haza, mert hiába bujkál, ugyanis meg kell neki halni.

Az asszony azonban nem ment haza. Nemsokára ezután Bajusz is felkerekedett, hogy felkeresse a makacs feleséget. A László gyerek észrevette, hogy közeledik a ház felé és kiabálni kezdett:

— Ahol jön Berti bácsi, — a kezében van a revolver is!

Erre ők megijedtek és bezárkóztak. Mikor Bajusz odaérkezve zárva találta az ajtót, kívülről kérlelni kezdte a feleségét, hogy menjen haza. Hanem az asszony csak nem hajlott a szavára.

L. Varga Jánosné április 4-én délután együtt volt nővérével Bajusznéval. Valami izmerősük halt meg aznap és a halottat kikísérték a temetőbe, ahonnan ugy őt órá tájban visszatérve, — egyenesen Bajuszékhoz mentek. Bajusz haragosan fogadta feleségét, vizet kért tőle azt mondván, hogy meg akar mosdani és követelte, hogy a ruháját is adja elő mert hazamegy, nem ma-

rad tovább egy percig sem. Az asszony vonakodott kívánságát teljesíteni.

— Minek vett el engem feleségül, ha most itt akar hagyni, mondotta neki szemrehányó hangon. Ezen aztán összepereltek, miközben Bajusz ismételtén kérte a ruháját és fenyegetődött:

— Add ki a ruhám, mert különben meghalsz.

Mikor aztán látta, hogy az asszony még mindig nem akar eleget tenni kérésének előrántotta a zsebéből a fegyverét a felesége elé lépett, egészen közről célzott és elsütötte a revolvért. Tanu erre Bajusz néval együtt megrémülve menekült ki a házból.

Az anyós vallomása.

Több tanúnak jelentéktelen vallomása után Kiss Gáboró a vádlott anyósának kihallgatására került a sor. Az öreg nő kegyetlenül befeketíti a vejét, kit mindennek mond, csak jónak nem. Sohasem tudtak jó szívvvel lenni hozzá, mert tudomásukra jutott, hogy mielőtt a leányukat elvette, volt már egy felesége, akitől elvált. Ezt megbecstelenítőnek tartották a családra. Bajusz Bertalan ezt elhitte, mert különben hozzá sem adták volna a leányt. Elmondja apróra a házasság történetét és tragikusan festi a leánya át nem élt szenvedéseit. Mikor azonban az elnök arra nézve intézett kérdést hozzá, hogy igaz-e, hogy a leánya Varga Sándorral nagyon jó barátságban volt és hogy ő, mint szülők azt észrevéve meg is fedték azért, hát kurtább és bizonytalanabb feleleteket adott.

Kiss Gáborné után még néhány tanút hallgattak ki, akik lényegtelen körülményekre tettek vallomást.

Nyolc óra tájban az elnök felfüggesztette a tárgyalást, melyet holnap reggel folytatnak.

Miután még sok tanu, továbbá a vádés vádbeszéd is van hátra, ítélet csak szombatra várható.

SZÍNHÁZ.

MŰSOR.

Péntek, dec. 15.: „Veér Judith rózsája“ regényes színjáték. (A)

Szombat, dec. 16.: „Csöppség“ énekes vigj. (B)

Színhazi hírek.

— dec. 14.

Veér Judit rózsája. Ma Lampérth Géza nagy sikert aratott hazafias tárgyú költői alkotása kerül színre, melyben különösen Markovits Margit, Arday Ida, Szabó Irma, Békés Gyula és Krasznay Ernő arattak szép sikert az első előadásokon.

* *Csőppség.* Az idei szezon legnagyobb sikerű ujdonsága a „Csöppség“ kerül színre szombaton — az eddigi érdeklődésből következtetve — bizonyára zsúfolt ház előtt.

* *Bolygó görög.* Butykai Akos pompás zenéjű operettjének vasárnap este lesz a bemutató előadása. A darab igen fényes kiállításban kerül színre s ugy finom zenéje mint mulatságos librettoje révén bizonyára nagy tetszést fog aratni. Az előadásban a főbb szerepeket Fóti Frida, Radó Anna, Békefi Lajos, Árkossy Vilmos és Sarkadi Vilmos játsszák.

* *„A kornevillei harangok.“* A régi jó operette pompás dallamai esendültek meg ma este színházunkban. Jó átlag előadás volt. Pozsonyi Lanke (Germaine) erősen megkiváncsította velünk Zilahyné felgyógyulását. Fóti Frida tüzzrel pattant Serpolette volt s csinosan csicseregte el az énekszámokat is. Arkosi meglehetősen hatástalanul énekelte a „Bejártam kétszer a világot“ híres áriáját, azért meg sem ismételték. Egyszer érzett

vele a közönség; akkor, a mikor leintette a II. felvonásban a gyertyával véghezvitt izetienkedéseket. *Polgár* (Gáspár apó) erős hatást ér el az örülési jelenetben. Kár, hogy gyöngé organumát csaknem elnyelte a túlságosan erős muzsika. *Békefi* (Greniseus) szépen énekelt, játéka is felette állott a tenorista színvonalnak. *Deésy Alfréd* az irnok néhány szónyi szerepében még jellemezni is tudott. *Szabó Gyulát* (bíró) egy énekszám után megapostak. Megérdemelte, mert ma fegyelmezetten működött. Az előadás különben vontatott, laza volt. Régi előadások emléke nyomta le az összbonyo más mérlegét.

FAVIRATOR.

Fejérvary Bécsben.

Budapest, dec. 14. Fejérvary miniszterelnök ma Bécsbe utazott, hogy részt vegyen *Samassa* egri érsek bíborossá való avatásán.

Győrvármegye labanckodik.

Győr, dec. 14. Győrvármegye mai közgyűlésén a belügyminiszter megsemmisítő rendeletét nem vették tudomásul. A képviselőházhoz feliratot intéznek, de a tisztviselőknek a rendelet végrehajtásában szabad kezet engednek és azért senkit felelősségre nem vonnak.

Samassa — a király előtt.

Bécs, dec. 14. *Samassa* József bíbornok, egri érsek ma délután ideérkezett. Ő felsége hétfőn délelőtt külön kihallgatáson fogadja a bíbornokot Muccioli gróffal, a pápai nemesi testőrség tagjával. Don Zepletal József pápai követ, a ki a bíbornok kinevezéséről szóló pápai levelet hozza, ma Rómából ideérkezett.

Égő szövőgyár.

Bécsujhely, dec. 14. Ma délben eddig ki nem derített okból a Rohrtach-féle óriási szövőgyár kigyulladt. Néhány perc alatt lángban állott a gyártelep, s a melléképületek is. — A tüzeset emberhalállal is járt. Eddig egy munkás meghalt, s többen életveszélyesen megsebesültek. — Bár a tűzoltóság teljes felszereléssel kivonult a tűz színhelyére, s a városi lakosság is segédkezik a lokalizálásnál, — a tűz még egyre tart, s késő éjjel sem sikerült eloltani.

Városi Színház.

Bérlet 67. szám. (A)

Debrecen, péntek, 1905. dec. hó 15-én:

Veér Judith rózsája.

Regényes színjáték.

S Z E M É L Y E K :

Veér Tamás	— — —	Szakács Andor.
Judith, a leánya	— — —	Markovics M.
Ózv. Tóthné	— — —	Arday Ida.
Sárka, a leánya	— — —	Szabó Irma.
Bercsenyi, generális	— — —	Deési Alfréd.
Botk, kapitány	— — —	Krasznay Ernő.
Imre, diak	— — —	Ternyei Lajos.
Mózes	— — —	Békés Gyula.

Holnap, szombaton, december hó 16-án:

Csőppség.

Vigjáték.

Szerkesztői-posta.

Alfa. Hogy képzeled rólunk, hogy családi pask-villust közölnénk? Még hozzá pénzért! Versére különben tökéletesen odailik Boileau verssora: „A szív aljassága megérzik a versen.“

I. G. „Hallucináció“ annyi, mint érzék csalódás, káprázat. „Vizió“ álomlátás, látomány. Mindkettő a művészetben (irodalom, festészet) is szerepel. Ilyenek Szent János csodaszép jelenései.

Szövevény. Az osztálysorsjáték legközelebbi huzása 19-én és 20-án történik.

Nyilt-tér.

Utazásnál nélkülözhetetlen
egészségileg megvizsgálv
Bécs, 1887. jul. 1.

Kalodonit

nélkülözhetetlen

fogtisztító szer.

A fogak tisztántartására. A fogak közt képződő ártalmas anyagok elhárítására. Üdítő hatásu s ez a **kalodon** a legnagyobb sikert érte el s minden művelt államban el van terjedve.

— 1. —

Egyedüli gőzbutorgyár

Debrecenben.

Ahol a legnagyobb választékban a legmodernebb butorok és szoba berendezések a legegyszerűbbtől a fénytűzésig a legszolidabb kivitelben legjutányosabban kaphatók.

KILLER EDE

cs. és kir. udvari szállító.

Debrecen, Főter.

Alapítva 1875.

Több érmmel kitüntetve

BUTORRAKTÁRAIM

talhalmazottsága miatt évtizedek óta
kittűnő hírnévnek örvendő

cs. és kir. udvari

butorgyáram

elismert elsőrendű készítményeit a legolcsóbb árak mellett ajánlom a nagyérdemű vevőközönségnek.

Költségvetéssel és mintákkal kívánatra
díjmentesen szolgálók.

Schwartz Vilmos

Debrecen, Piac-utca 71. szám.

hogy azoknak neveit, akik esetleg a főispáni installációban résztvesznek, a közgyűlési teremben elhelyezendő márványon örök szegyenükül megörökítik.

(Szatmármegye közgyűlése.)

A nemzeti-ügy szatmármegyei harcossai ma jelentős diadalt arattak a megye közgyűlésén. Nagykárolyból táviratozza tudósítónk, hogy a mára összehívott törvényhatósági közgyűlést Nagy László főispán nyitotta meg őrjási zaj közepette. Az elnöklő főispán azt kívánta, hogy a közgyűlés első sorban Kristóffy-ak az állami dotáció megvonásáról szóló leiratát tárgyalja. Az első felszólaló Falusy Árpád megyevizsgálói tag volt, aki azt indítványozta, hogy elsőnek a jóléti bizottság indítványait tárgyalják.

A főispán ragaszkodott ahhoz, amit ő indítványozott, s nem akarta megengedni, hogy Falusy Árpád indítványa értelmében kezdődjön meg a tárgyalás.

Erre teljes erővel kitört a zaj. Károlyi István gróf felszóllította a főispánt, hogy az elnöki széket hagyja el. A közgyűlési tagok ökökkel fenyegettek, s olyan magatartást tanúsítottak, hogy a főispán jobbnak látta, ha elhagyja a termet.

Nagy László távozása után Illosvay főjegyző foglalta el az elnöki széket, s a közgyűlés az ő elnöklése mellett határozatként kimondta, hogy a főispánt törvényesnek nem ismeri el, s rendeleteinek végrehajtásától a tisztviselőket eltiltja.

Ki lesz a szabolcsi főispán?

Kristóffy kiszemeltje.

(Saját tudósítónktól.)

— dec. 14.

A sűrű csillaghullás közepette, amelyet a záptojás szótára szerint főispáni kinevezéseknek titulálnak, nem érdektelen Debrecenre és Hajdumegyére az, hogy ki lesz a szabolcsi főispán?

Tudván azt, hogy hozzánk nem mer küldeni Kristóffy senkit, ama rokonságánál fogva, amely a közelesés folytán Szabolcsmegyét Hajdumegyéhez fűzi, nagyon természetesen fogja találni mindenki az országban, ha Debrecenben erősen érdeklődnek a szabolcsi főispáni szék sorsa iránt.

Napok óta rebesgetik nálunk, hogy Kristóffy szabolcsi főispánnak Dr. Várady Sándor debreceni királyi ügyész szemelte ki.

Dr. Várady alig néhány hete „álmásozik” Debrecenben. Rossz hír előzte meg idejövételét, mert Kristóffy azt a szerepet szánta neki, amelyet Galánffy oly nemes méltatlankodással viszautasított. Mikor aztán első ízben jelent meg hivatalában, dr. Várady sietett kijelenteni, hogy ő szigorúan a törvények értelmében szándékozik eljárni s nem hajlandó senki kedvéért törvénytelenégeket elkövetni.

A debreceni társadalom szinpathiája erre a nyilatkozatra egyszerre felé fordult s mindenki meg volt győződve arról, hogy Kristóffy ezentul rosszul választotta meg az emberét; dr. Várady királyi ügyész sohasem lesz vak eszköze.

Amikor dr. Váradynek szabolcsi megyefőnökké való kiszemeléséről értesülünk, — és értesülésünk biztos forrásból való — nyomban a fent elmondott hazafias színezetű kijelentés jutott az eszünkbe, s megalkottuk azt a véleményünket, hogy ezuttal Kristóffy Várady tudta és beleegyezése nélkül „szemelt ki.”

A jövő megmutatja, hogy véleményünk igazolt-e?

Városatya-választások.

Függetlenségi- és városi-párt.

Küzdelem előtt.

(Saját tudósítónktól.)

— dec. 14.

Immáron mindössze négy nap választja el Debrecen választó polgárságát azoktól az óráktól, amelyekben szabad, független akaratát nyilváníthatja abban a tekintetben, hogy kiket küld be bizottsági tagokul azok helyett, akik most sorrend szerint kilépnek.

Már napok óta hirdetik mindenütt, hogy a debreceni függetlenségi párt fennállónak ismerte el a községi választásokra nézve is azt a paktumot, amelyet az általános képviselőválasztások idejében az újpárttal kötött. Ennek megfelelőleg össze is állították már a hivatalos listát.

Ezzel szemben tekintélyes városi polgárok „városi párt”-ot alakítottak abból a célből, hogy jelöltjeiket, akiknek személyében még nem állapodtak meg véglegesen, — diadalra juttassék.

Mindkét párt erősen szervezkedik s ma még nem lehet tudni, hogy melyik oldalon lesz a teljes győzelem.

Alább közöljük azoknak neveit, akiket a floalízált függetlenségi és újpárt jelölt:

A Csapó-utcán meghagyták az eddigieket, ugyszintén a Péterfia-utcán is.

A Hatvan utcán törölték dr. Benedek Jánost és Ferenczy Gyulát; helyükbe Balogh Ferenc gazdát és Polgári József cipészt jelölték.

A Piac utcán törölték Serly Edét, dr. Szántó Sámuel, jelölték helyettük dr. Tóth Kálmán ipartestületi jegyzőt, Csanak Jánost, az elhunyt Lengyel Imre és Jóna Dániel helyére pedig Kaszanyitzky Andort, és gróf Dégenfeld Józsefet.

A Varga utcán törölték Debreczeni Lajost, Éritz Ernőt, Géresy Kálmánt, dr. Fejérvári Istvánt, dr. Kemény Mórt, dr. Kola Jánost, Miskolczy Jenőt, jelölték helyükbe dr. Vas János pyarista tanárt, Deák Lajos gazdát, Szakács Ferenc gazdát, Fésüs György iparost Szabados Vilmost, Horvát István iparost és Faragó István gazdát.

A Kossuth utcán törölték dr. Kenézy Gyulát és Rickl Antalt, helyükbe jelölték dr. Kőrössi Kálmánt és Polgári Márton szapánost.

A városi párt, amely, mint már jeleztük — még nem publikálta jelöltjeit — a következő programot állapította meg:

A Debrecen városi párt az eddigi klikk uralom megtörésére és a város kulturális feladatainak munkálására a következő program pontok elfogadása mellett alakul:

1. A Hortobágy legeltetési kérdés valahára véglegesen rendeztesék. A Hortobágy ügy a telektulajdonosok, mint a város községe érdekében okosan hasznosítsassék. A város ingó és ingatlan javai úgy kezeltessenek, hogy azok jövedelméből mind a rendes kiadások, mind a tervezett általános csatornázási, vízvezetési és kövezési munkálatok a pótdó felemelése nélkül fedezhetők legyenek.

2. A közigazgatás egyszerűsítsassék és az ügyek élére mindenütt tehetséges, alkalmas és becsületes fő fiak állítsassanak, és tartassanak s a rendőrség újra szerveztesse.

3. Az utcák kövezése, világítás, csatornázása, rendbentartása belterületen, külvárosokban mindenütt teljesítsassék. A gáz ára leszállítsassék, a gáz és vízbevezelése a város önköltségén eszközöltessék vagy teljesen szabad iparrá léptessék. Ez történjék a csatornázással is.

4. Az általános házbéradó meggátlásának ügyét magok az érdekelt háztulajdonosok vegyék a kezökbe s az idevonatkozó tanácsai intézkedést ők magok is ellenőrizzék s a jelenlegi házbéadó kivételét és elosztását is az érdekelt polgárok magok eszközöljék.

5. A sokszor megígért, de soha nem teljesített katonabeszámolásai terhek alól való mentesítés valahára megtörténjék és a polgárok ezen szolgálmány és adózás alól fel szabadítsassanak.

6. Az egyes városrészeknek helyi önkormányzat adassék, hogy a magok területi és szűkebb körü érdekeit, a melyek a város közérdekeivel nem ellenkeznek, előmozdithassák.

7. A városi szeszkereskedés szűnjék meg. A fogyasztási adók, élelmi szerek, után a vágatási díjak kivétel nélkül mérsékeltesse, fényüzési cikkek után pedig emeltessenek.

8. A kertészekben s mindenütt, ahol kellő számú tanköteles van, iskolák, a külsőségeken tanyai iskolák állítsassanak. A tandíj töröltessék el s a városrészekben nyilvános könyvtárak állítsassanak.

9. A város vállalatai lehetőleg helybelieknek adassanak, a város a munkáért ne esztendő mulva, hanem a teljesített munka arányában fizessen és a vállalkozás alkalmi szövetkezetek útján kis embernek is lehetővé tétessék.

10. Hatósági orvos vezetésével mentő egyesület szerveztesse ingyenes orvosi rendeléssel. Népvédő iroda állítsassék, ahol mindenki ingyenes tanácsot és utbagazítást találjon.

11. Városi takarékpénztár létesítsessék és a város fekvő javai gazdasági vállalatokká alakítsassanak és ezek élére alkalmas szakemberek állítsassanak. A pótdó el kell törölni s addig is, míg ez lehető lesz: progressiv alapon kell kivetni.

12. A városi bizottsági tagok száma a miniszterileg helyben hagyott közgyűlési határozat értelmében minden kerületben 20—20 taggal emeltessék, a párt és klikk politika a városházáról és a közügyekből kizárasék és a város ügyei egyedül csak a jogosult közérdek szemponyjából kezeltesse.

I R O D A L O M.

Kun Árpád hangversenye. Jelenítettük már, hogy ritka zenei élvezetben lesz része Debrecen közönségének vasárnap este. A zenede dísztermében tartja egyelően hangversenyét Kun Árpád 11 éves hegedűművész. Készakarva közöltük a csodagyermek elnevezését, mert azok a tudósítások, melyek Európa metropolisainak nagy lapjaiban beszámolnak sikereiről, mind egyértelműen elismerik, hogy a kis magyar hegedűs már ma is számottevő művész, aki előtt fényes dicsőségteljes jövő áll. Kész technikája, mély értelme és bensőségteljes előadása messze felül emelkednek a csodagyermek podukción. Műsora a komoly zenészeket is kielégítheti, Spohr Paganini és Wianjawszky műveiből van összeállítva, de nem hiányzik belőle a megsokkott saját szerzemény „Nizzai emlék” s eme a műsor többi számait Ladini Mária operanékesnő tölti ki Meyerbeer Goldschmidt Dietz Oszkár műveiből és magyar dalokból álló műsorral.

Feleslegesnek tartjuk a külföldi lapok kritikáinak ismertetését elégséges utalunk.

arra, hogy Budapesten a napokban tartott két hangversenyével valósággal elragadtatta a közönséget. Reméljük, hogy debreceni sikerét is büszkén számíthatja majd a legszebbek közzé.

A hangversenyre jegyek előre válthatók Csáthy Ferenc könyvkereskedésében. Egyháztér 2-ik szám.

Kellemes meglepetést szerez előfizetőinek a Magyar Hirlap. Minden újonnan belépő előfizető ugyanis január hó elsejéig ingyen kapja a lapot és karácsonyra egy kiválóan izléses és díszes kiállítású alkalmi naptárt, ha előfizetését karácsony előtt beküldi. — A Magyar Hirlap este jelenik meg Budapesten és kora reggel odaér minden vidéki városba. A Magyar Hirlap tizenöt éves múltjának minden egyes napja amellett bizonyít, hogy a nemzeti iránynak, a szabadelvű haladásnak, az emberi jogok kiterjesztésének, a gazdasági fejlődés előkészítésének tántoríthatatlan bajnoka. — Naponként arra törekszik és e törekvést meg is valósítja, hogy nap nap után páratlan érdekességű ujságot nyújtson olvasóinak. Országszerte nagy feltűnést és érdeklődést keltett azon ujtása, hogy az eseményeket fényképfelvételekben és rajzokban mutatja be. Levelezői vannak a világ összes nevezetesebb városaiban és egész Magyarországon. — A Magyar Hirlap szépirodalmi közleményei elsőrangúak. Eredeti tárcái a legjelesebb magyar írók tollából valók. Fordított tárcáiban a világirodalom kitűnőseit mutatja be. Regényei magas színvonalúak és érdekfeszítők. Minden előfizető hónaponta egy-egy rendkívüli érdekes magas színvonalú szépirodalmi kötetet kap teljesen díjtalanul. Az egész esztendő folyamán tehát tizenkét gyönyörű ingyen könyvhöz jutnak az állandó előfizetők. — A Magyar Hirlap előfizetési árai: Egy hónapra 2 korona 40 fillér. Negyedévre 7 korona. Félévre 14 korona. — Egyes szám ára 8 fillér vidéken 10 fillér. Mutatványszámot kívánatra bárkinek küldünk. „Magyar Hirlap” V., Honvéd-utca 10. szám.

NAPI HIREK.

Beállott a tél.

dec. 14.

Későn bár, de tél apó végre mégis beállított.

Éjjel világít a hold s hideg szelet áraszt szét a természetben, mely összehuzza a vizeket, növényeket s megdermeszt minden élőlényt.

Soká kellett ez alkalomra várunk, máskor ilyenkor már vigan szánkáztunk, de reményelhetők, hogy ez is nemsokára bekövetkezik.

Az őszi napsugár laugyos melegét, mely még néhány napelőt oly kellemetes érzést szült, most már igazán felváltotta a decemberi hideg.

Éjszakánként nagyot fújtál apó s hideg lehelleted megfagyaszt mindent az élő természetben.

A csalfa, füres, csábító napfénynek tehát most már vége, sűrű, homályos köd borít be mindent, a láthatár elvész e sűrű párában, nyomasztó, gondterhes érzelmek szállnak fejünkre.

A tél zordságával, hidegével, fagyos napsugarával eltemet mindent.

Ez a szürkesség a természetben nem egyéb most már pusztulásnál, remény és kilátás nélkül.

Szállanak most már a hópelyhek is, majd ritkán, majd sűrűbben, míg végre összegyűlve elfogják fedni a föld szintelen kinézését s varázs-szép kertté teszik az alvó természetet.

A tél bája most kezdődik igazán, didergünk és fázunk, meleg ruhába burkolózunk, de bent a szobában, a termekben hangos a kacaj.

Boldogok, kik a hideg tél ölében mosolygó, vidám ábrázattal kelnek és fektühetnek le nap-nap után. +

Napról-napra.

— december 14.

Bécsbe megyek, Bécsbe megyek

Tillárom!

Becsapom a, becsapom a

Királyom!

Felgyujtom a, felgyujtom az

Országot

S aztán mondom. „Ha tudjátok,

Oltsátok!”

A kamara karácsonyi kiállítása.

— dec. 14.

Szabó Kálmán kamarai elnök a József-főherceg Szanatórium Egyesület felkérésére péntek délután 3 órára gyűlésre hívta meg a kamara tanácskozó termébe a Szanatórium egyesület hölgyválasztmányának tagjait.

Erre az ülésre volt leérkező dr. Kovács Gyula kir. tan. kereskedelmi muzeumi igazgató, a kiállítási ügyek országos vezérfeje s egyszersmind a Szanatórium-Egyesület megbízottja, aki különösen a rendezés technikája tekintetében hoz magával jó tanácsokat s aki nemes munkájuk terén a város hölgyeinek hoz üdvözlöt.

Dr. Kovács Gyula azonban a mai nap folyamán sürgőnyileg bejelentette, hogy péntek délre lehetetlen leérkeznie másnemű fontos nívóval elfoglaltsága miatt.

Sulyt helyez azonban rá, hogy Debrecen hölgyválasztmányával személyesen érintkezessék, ezért az éjjeli vonattal leérkezik s arra kérte fel a kamara elnökségét, hogy a péntek délutánra kitűzött gyűlést szombat délelőttre hívja össze.

Szabó Kálmán elnök ennekfolytán értesítette a hölgyeket, hogy a kitűzött gyűlés szombaton délelőtt 11 kor lesz megtartva a kamara tanácstermében.

Hölgyeink körében nagy rokonszenvvel fogadják az eszmét s már a mai nap folyamán folytonos érdeklődéssel ostromolták a kamarát a rendezés részletei felől.

*

A kiállításra szánt tárgyak is egyre érkeznek. Megérkezett ma a bókésesabai játékarugyár küldeménye, remek magyar játékok és babák a legegyszerűbbtől a legfinnyesebbekig.

Jelentkeztek Debrecen városából is ügyes játékaragók, akik ez alkalmat ragadják meg, hogy a közönség figyelmét munkáikra ráirányítsák.

A kamara szívesen venné, ha bemutatná a régi bethlehemes játékokból is egy-egy példányt. Ezek a kedves ódon alkalmi játékok ma már egészen ki mennek a divatból. Ha valakinek van tudomása sφέle — természetesen magyar készítményű — játékokról, szerezze azt meg a kiállításra.

*

Uj játékfaj gyanánt jelentkezik a szalmából, kosárból s más eféléből készülő játékcsecebecse. Ennek a jelentősége abban áll, hogy ezt a nép bárhol megcsinálhatja a keze ügyébe eső anyagokból s elláthatja vele hetipiaci árusítással a közel eső vidék szükségletét, miáltal megmaradna az a sok elfecsérelt pénz, ami az idegen játékipar árában elköltődik.

Valamikor volt is ilyen játékipar, az igaz, hogy primitív volt, de azért ép olyan kedves, mint a cifra mai. A mi gyermekekünk kis garasos báránykái és házikészítményű Mikulásai nem voltak kevésbé becsesek előttünk, mint manap a bádog masinák és társai.

*

Hogy a kiállítás se a közönséget, se a szíves rendezőséget s ezek között a szerep-

vitelre felkért hölgyeket ezekben a napokban le ne foglalja túlságosan, a rendezőség a kiállítást csak a délutáni órákban tartja nyitva 4 től 7 ig.

Es hogy a kereskedőknek nyílt és általános versenyt ne támaszson — bár az az aggodalom alapján véve téves — szerény beléptidijhoz köti a részvételt. Fiz krajcárt fog fizetni belépti díjra a látogató, természetesen ezt is a szegény tudóbetegek javára. Ezzel meg van adva az alkaloaak a jótékonyági jellege.

— Felolvasó est.

A mai felolvasó estis fényes bizonyosságot tett arról, mennyire megszerette a közönség ezt az intézményt. A közbejött akadályok miatt a rendezőség csak a tizenkettedik órában adta ki értesítését, a terem mégis a rendezés szép képet mutatta. — A katonazenekar pompás nyitánya után a Svetics intézet tanítónőképző növendékei énekeltek szép magyar dalokat, majd egy bájos zenei költeményt „A rózsza temetése” t.

— A szép karvezetés és a katonai zenekar diskkrét kísérete emelték az ének értékét. Than Gyula egy karácsonyi töréneikét olvasott fel kellemes hangon. A feszült figyelem és meghatottság tükröződött le a sok bájos arcról, ami a boldogtalan szép asszony történetét hallgatták. Ehrlich zeneanár a három Vásárral először egy nagyon kedves zenéjü mesét adtak elő Komzektól, majd Rákóci kesergőjével keltettek nagy hatást a jól összevágó vonós négyessükkel. Ifj. V. Nagy Gusztáv zamatos előadásával kiérdemelt tetszést aratott. Akik meg a Svetics intézetben nem hallották szavalni Pávay Borkát, ma elragadtatással figyeltek a bájos leány minden mozdulatára és művészi előadására. A kuruc költészet bus, bánatos, szívet tépő panaszai a rövid, de dicsőséggel teljes zászló bontás után és az elhagyott Rákóci végsőhajtása mély megilletődéssel töltötték el a lelkeket. Magyar ajk magyar szívnek szólt a költeményből ozzel a szavallással. A kíséret szépen illeszkedett a szavalathoz.

— **Petőfi dalkör dalestélye.** Ma este tartotta a Petőfi dalkör a Margit-fürdő dísztermében szokásos őszi hangversenyt, mely várakozáson felül igazán pompásan sikerült. A dalestély, melynek sikerét egyóbként a nagy gondtal és izléssel összeállított műsor előre is biztosította, nagyszámu közönséget vonzott s hogy a jelenvolt hallgatók nagyon kellemesen is szórakozott az a közreműködők érdeme. A dalkör nyitotta meg a hangversenyt, mely dicséretes összhanggal adott elő néhány szép dalt. Azután Kardos Géza gyógyszerészgy. lépett a pódiumra, aki komoly szavallatával nagy tetszést aratott. Utánna Lippe Árpád joghallgató vig szavallatával mulattatta pompásan és szerzett élvezetes perceket a közönségnek. Végül a dalkör nagy hatással előadott énekszámait zárták be a műsort, mely után reggelig tartó tánc következett.

— Szabad előadás a képkiállításon.

Érdekes estéje lesz a tárlatnak holnap, szombaton délután. Bosznay István festőművészünk, kinek szellemes művészeti tárgyú előadásait a szabad iskola közönsége a múlt évekből ismeri, szombaton délután 5 órakor magyarázó előadást fog tartani a tárlaton. Közönségünk bizonyára tömegesen felkeresi ez alkalomból a kiállítást, hogy ily szakavatott magyarázó kalauzolása mellett élvezhesse az ott kiállított szép dolgokat.

— **Elgázolta a szekér.** Tóth Imre vámospécsi kurátort csaknem halálos kimenetelű baleset érte a napokban. A szerencsétlen embert a szekérukon mentében elgázolta Berkos József kocsija, aminek következtében igen veszedelmes sérüléseket szenvedett. A balesetet Barta Bálint kocsis

Karácsonyi kiállítás

Allandó Képkiallítás remek képekből modern keretekben.

Diszkrét és ifjúsági iratok óriási választékban.

Levélpapírkülönlegességek remek dobozokban.

Íróasztal készletek ezüst és bronzból hölgy és férfi íróasztalokra.

Íróasztal mappák és emlékkönyvek óriási választéka.

Imakönyvek minden felekez számára a leg-egyszerűbbtől a legdiszesebb kötésig.

Amerikai szétszedhető és forozható.

Könyvszekrények.

Képeslevelezőlap és Bélyegalbumok remek kivitelben.

Képes levelezőlapok. Karácsonyi és újévi alkalomra meglepő választékban.

Havi részletfizetésre is szállítunk.

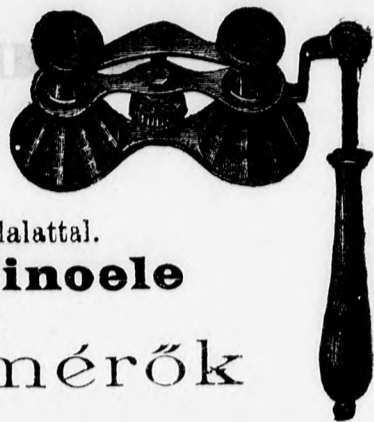
Kérjük kirakatainkat megtekinteni ! ! ! ! !

HEGEDŰS és SÁNDOR,
előbb **László Albert és Társa**
könyv- és papíráruháza,
Kossuth-utca 11.

Karácsonyi és újévi ajándékok!

Legfinomabb achromaticus

Színházi és mezei látcsövek

gyöngyház alumínium és különféle foglalattal.

Göerz féle-Trieder-Binoele

(prismás látcsövek) Pontos kipróbált

Anerád légsúlymérők

(időjelzők).

Szemüvegek és orrcsüptetők

arany, ezüst double keretekben és minden látészérszi cikkek legfinomabb kivitelben kaphatók:

Fisher Jakob

látészernél

DEBRECENBEN, Főter.

Legalkalmasabb Karácsonyi és újévi ajándékok

még eddig nem létezett olesó árban csakis

Halász Nándor órás és ékszerésznél

(Piac-u. Fehérló-szálló épület) kaphatók.

Szőlővessző

A világnirű

„Delawáre“

adja a legjobb bort!

Oltani permetezni nem kell!

a szőlészeti kincse.

A phyloxeraának ellentáll!

Leírását és árjegyzőket ingyen küldünk bárkinek.

Szőlőoltványok mérsékelt áron kaphatók!

Magymenyiségű szőlőgyökere
Delawáre vessző eladás

Cím:

Szigyártó és Takáts

Telep: Alsó-Segesd.

Központi iroda: **Felső-Segesd.**
Somogy-m.

Pserhofer-fagybalzsam

elismert legbiztosabb szer **mindennemű fagyások** ellen, nem különben **fagyás okozta elhanyagolt régi sebek** eltávolítására.
1 tégely ára 2 korona.

Pserhofer-pulmonin

kitűnően bevált szer még oly idült **köhögés, légcsőhurut, tüdőbaj, számarhurut** ellen, úgy gyermekek, mint felnőttek számára. 3—4 üveg elegendő. Orvosiilag többszörösen ajánlva.
1 üveg ára 2 korona 50 fillér.

Pserhofer migrän csokoládé

elsőrendű szer **migrän, ideges fejfájás és neuralgia** azonnali megszüntetésére
1 doboz ára 1 korona 60 fillér.

Pserhofer-arckrém

pörsenések, bőratkák, szeplők és az arc bőr minden tisztatlanságának eltávolítására.

1 tégely ára 1 korona 60 fillér.

Kizárólagosan megrendelhető:

Pserhofer J. gyógyszerárában

WIEN, I., SINGERSTRASSE 15.

EGY**HONAPIG****TELJESEN INGYEN:**

A ki már most beküldi — ha csak egy hónapra is — az előfizetési összeget **AZ UJSAG** politikai napilapra, annak egész december havában teljesen ingyen küldi meg a kiadóhivatal a legjobb magyar lapot: **AZ UJSAG**-ot. Előfizetési árak: Egy hónapra 2 korona 40 fillér, három hónapra 7 korona. **AZ UJSAG** gyönyörű kiállítású naptárát minden előfizető díjtalanul kapja meg. **GYÖNYÖRŰ HUSVETI ALBUM!** Megrendelési cím: **AZ UJSAG** kiadóhivatala, Budapest, Kerepesi-út 54 szám.

MONTIGNOSO GRÓFNŐ, volt szász trónörökös nő emlékiratait most közli **AZ UJSAG**. Ujonnán belépő előfizetők külön levonatban megkapják ennek a szenzációs emlékiratnak eddig megjelent részét.